

Una de cada quatre persones tindrà un ictus

- ▶ El 29 d'octubre és el Dia Mundial de l'Ictus amb el lema «Uns minuts poden salvar la vida»
- ▶ Segons les dades oficials, a Catalunya es produeix un atac de feridura cada quaranta minuts

REDACCIÓ. FIGUERES

■ Ictus és el nom científic del que es coneix amb diferents noms: feridura, apoplexia, vessament cerebral, embòlia cerebral, trombosi, etc. Totes aquestes malalties greus es caracteritzen per causar una alteració de la circulació de la sang al cervell a causa del taponament o trencament d'una artèria, que fa que no arribi sang a una part del cervell i que, per

tant, les cèl·lules cerebrals morin.

Tal com explica la doctora Teresa Osuna, del servei de Neurologia de l'Hospital de Figueres, «els ictus poden produir diferents graus de discapacitat que necessitin rehabilitació. De fet, és la primera causa de discapacitat, la primera causa de mort en les dones i una de les deu causes més freqüents de mortalitat en la infància, per això és necessari conèixer els

síntomes i actuar amb rapidesa». Segons dades de l'Organització Mundial de la Salut, «cada any afecta prop de 15 milions de persones arreu del món i 1 de cada 4 en patirà un allarg de la seva vida». I concreta que «a Catalunya es produeix un ictus cada 40 minuts. Per tant, és important prendre consciència que aquesta malaltia és greu, que afecta molta gent i que ens hem de cuidar».

Tipus i símptomes

■ Hi ha dos tipus d'ictus:

Isquèmic: són al voltant del 80% dels que es produeixen. És quan s'altera l'arribada de la sang a una àrea del cervell a causa d'un taponament en una artèria. Les cèl·lules cerebrals de l'àrea afectada moren per manca d'irrigació sanguínia, és a dir, d'oxigen (isquèmia). Pot tenir diverses causes: estrenyiment o bloqueig de les artèries perquè es diposita colesterol a la paret arterial, un coàgul procedent d'una altra part del cos (embòlia cerebral) i altres causes com per exemple la inflamació dels vasos (vasculitis).

Hemorràgic: les artèries es trenquen a causa, generalment, d'elevacions de la pressió arterial o bé d'una malformació prèvia, i la sang es dispersa pel cervell. Les malformacions més freqüents són bosses formades per la dilatació de les parets d'una artèria en un punt determinat (aneurismes) o malformacions arteriovenoses. Un tipus particular d'hemorràgia té lloc quan la major part del sagnat és a la super-

fície del cervell.

Els símptomes de l'ictus són molt característics perquè apareixen de manera sobtada:

- ▶ Debilitat que afecta una banda del cos
- ▶ Pèrdua de visió en un ull o parcial en tots dos
- ▶ Pèrdua o dificultat de la parla
- ▶ Pèrdua de força o de sensibilitat o paràlisi en un cantó del cos o de la cara
- ▶ Inestabilitat, desequilibri i incapacitat per caminar
- ▶ Mal de cap molt intens i sobtat, no habitual.

La neuròloga Teresa Osuna remarca que «si l'afectació dura menys de 24 hores, parlem d'un ictus transitori. La majoria es resolen completament en menys d'una hora, però tot així es tracta d'una situació greu i cal actuar amb rapidesa. La persona s'ha d'ingressar per a poder-li fer proves i diagnosticar-la correctament».

Prevenció

■ Hi ha factors de risc no modificables (l'edat, el sexe i la genètica) i altres que sí. Aquests factors poden aparèixer individualment o sumar-se en una mateixa persona, la qual cosa fa que el risc es multipliqui. Els riscos són:

- 1. Pressió arterial** → relacionada amb la meitat dels casos d'ictus
- 2. Sedentarisme** → relacionat amb un terç dels accidents vasculars cerebrals
- 3. Alimentació** → relacionada amb una quarta part dels ictus
- 4. Colesterol** → relacionat amb 1 de cada 4 accidents cerebrovasculars
- 5. Pes** → relacionat amb 1 de cada 5 casos
- 6. Fumar** → relacionat amb 1 de cada 4 accidents vasculars cerebrals
- 7. Alcohol** → relacionat amb més d'1 milió dels casos
- 8. Fibril·lació auricular** → incrementa en 5 vegades més el risc de patir un accident cerebrovascular
- 9. Diabetis** → augmenta la predisposició a tenir un ictus
- 10. Estrès i depressió** → relacionat amb 1 de cada 6 accidents vasculars cerebrals.

Tractament

■ Com més temps passa entre l'inici dels símptomes i el diagnòstic, menys possibilitats hi ha de tractar l'ictus i més de presentar seqüeles permanents. En molts casos, la discapacitat pot persistir amb més o menys intensitat i pot afectar diferents àmbits de la vida. En aquestes situacions és necessari el tractament rehabilitador.

El tractament de la malaltia es fa amb tots els mitjans de què es disposa actualment: farmacològics, quirúrgics i d'altres.

CODI ICTUS

Catalunya disposa d'un protocol d'emergència per al tractament d'aquesta malaltia: el Codi ictus. Organitza l'atenció a partir de la xarxa d'hospitals comarcals, de 14 hospitals de referència i del Sistema d'Emergències Mèdiques i permet agilitzar el temps que passa entre l'inici de l'ictus i el tractament.

Per reconèixer un ictus fàcilment, podem aplicar el **RÀPID**:

- ▶ **1. Riure (R).** Demanar a la persona que rigui per veure si té dificultats per moure correctament els músculs de la cara o si hi ha asimetries.
- ▶ **2. Aixejar els dos braços (A).** Demanar que aixequi els braços per comprovar si hi ha debilitat o pèrdua de força en alguna extremitat superior.
- ▶ **3. Parlar (P).** Fer-la parlar per detectar si té problemes per fer-ho correctament.

Si la persona té problemes amb alguna d'aquestes tres accions, estem davant un possible cas d'**ictus (I)** i cal trucar **De pressa (D)** al 112 o al 061 o, si pot caminar bé, portar-la al servei d'urgències d'un hospital.

